

Kadut kuntoon

VASTUUT KADUN KUNNOSSA- JA PUHTAANAPIDOSTA
MUUTTUIVAT 1.11.2005

Kunnossapidon laatuvaatimukset

Kunnossapidon laatu on hyvä, kun kaikki voivat liikkua vaivattomasti ja turvallisesti. Ajoneuvoliikenteen, jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tarpeet on otettava huomioon. Kadun on oltava esteetön, jotta myös lapset, iäkkäät ja toimintaesteiset henkilöt voivat kulkea turvallisesti ja vaivattomasti.

Kunnossa- ja puhtaanapidon tason ei tarvitse olla kaikkialla samanlainen. Korkeampaa laatua ja kiireellisimpiä toimia vaaditaan paikoissa, jotka ovat liikenteen kannalta tärkeimpiä. Lisäksi tasoon vaikuttavat sääolot ja vuorokaudenaika. Aamuyön hiljaisina tunteina tai yllättävän lumisateen sattuessa kadun ei tarvitse olla yhtä hyvässä kunnossa kuin päivällä ja hyvässä säässä. Kunnossapidon taso ei kuitenkaan saa alittaa tyydyttävää tasoa pitkäaikaisesti missään tilanteessa.

Keväisin katupöly on merkittävä terveys- ja viihtyisyysongelma. Hiekan poistaminen on osa kunnossapitoa. Lainmuutoksen tavoitteena on nopeuttaa ja tehostaa pölyävän hiekan poistoa keväisin.

Kelkalla ja pulkalla kulkemista varten jalkakäytävä tai jalankulku- ja pyörätie voidaan jättää osittain hiekoittamatta. Asiasta pitää ilmoittaa kulkijoille esimerkiksi kylteillä.

Vaikeat kelit ja puutteet kunnossapidossa saattavat aiheuttaa liukastumisia ja muita tapaturmia. Kadun käyttäjä voi itsekkin pienentää onnettomuusriskiä ottamalla olosuhteet huomioon. Kunnossapidon laiminlyönti voi aiheuttaa kunnalle tai tontinomistajalle velvollisuuden vahingon korvaamiseen.

Kadun kunnossapidon tarkoituksena on pitää katu ajoneuvoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn tarpeiden edellyttämässä kunnossa.

Talvikunnossapitoon kuuluu:

- lumen, jään ja aurasvallien poistaminen,
- sadevesikourujen ja -kaivojen avoinna pitäminen,
- hiekoitus ja hiekan poistaminen keväällä.

Katurakenteiden kunnossapitoon kuuluu:

- rikkoontuneen päällysteen korjaaminen,
- istutusten, kadun kalusteiden, liikennemerkkien ja opasteiden huolto.

Kadun puhtaanapidon tarkoituksena on pitää katu siistinä ja terveydelle haitattomana.

Puhtaanapitoon kuuluu:

- lian, lehtien, roskien, irtonaisten esineiden ja rikkaruohojen poistaminen.

Sisältö

Katujen kunnossapidosta säädetään laissa	2
Kunnossapidon laatuvaatimukset	3
Kenelle kunnossa- ja puhtaanapito kuuluu?	4
Kunnossa- ja puhtaanapito-vastuut kadulla	5
Tontinomistajien tehtävien ottaminen kunnalle	6
Kadulla tehtävistä töistä ilmoittaminen	7
Kuka valvoo kunnossa- ja puhtaanapitoa?	8

Katujen kunnossapidosta säädetään laissa

Katujen kunnossa- ja puhtaanapitolaki¹ on uudistettu. Tavoitteena on:

- parantaa jalankulkijoiden olosuhteita
- selkeyttää kunnan ja tontinomistajan tehtävänjakoa
- helpottaa tontinomistajien töitä pientaloalueilla
- vähentää kadulla tehtävien töiden aiheuttamia haittoja

Laki koskee asemakaava-alueen katujen lisäksi toreja, katuaukioita ja puistoja, mutta ei maanteitä eikä yksityisteitä.

Tässä esitteessä kerrotaan niistä lain pääkohdista, jotka jokaisen on hyvä tietää. Muutokset tulivat voimaan 1.11.2005.

¹ Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31.8.1978/669 (www.finlex.fi).

Kenelle kunnossa- ja puhtaanapito kuuluu?

Tontinomistajan tehtävät

Tontinomistajan¹ velvollisuutena on poistaa lumi ja jää tontin kohdalla olevalta jalkakäytävältä. Jalkakäytävälle tai sen viereen aurattujen lumivallien poiskuljetus tarvittaessa kuuluu tontinomistajalle. Myös jalkakäytävän viereinen katuojja ja sadevesikouru tulee pitää lumettomana ja jäättömänä.

Tontinomistajan tulee tarvittaessa hiekoittaa jalkakäytävä liukastumisen estämiseksi. Keväinen hiekanpoisto jalkakäytävältä kuuluu myös tontinomistajalle.

Tontinomistaja vastaa tontille johtavan kulkutien kunnossapidosta ja siihen liittyen tonttiliittymän kohdalle auratun lumen ja jään poistamisesta sekä ojarummun avoinna pitämisestä.

Puhtaanapito kuuluu tontinomistajalle tontin rajasta katualueen keskiliinjaan saakka.

Tontinomistajan on huolehdittava enintään kolmen metrin etäisyydelle tontin rajasta ulottuvan viherkaistan ja ojan alueella roskien poistamisesta ja kasvillisuuden siistinä pitämisestä. Jos tällä alueella on istutuksia, ne hoitaa kunta.

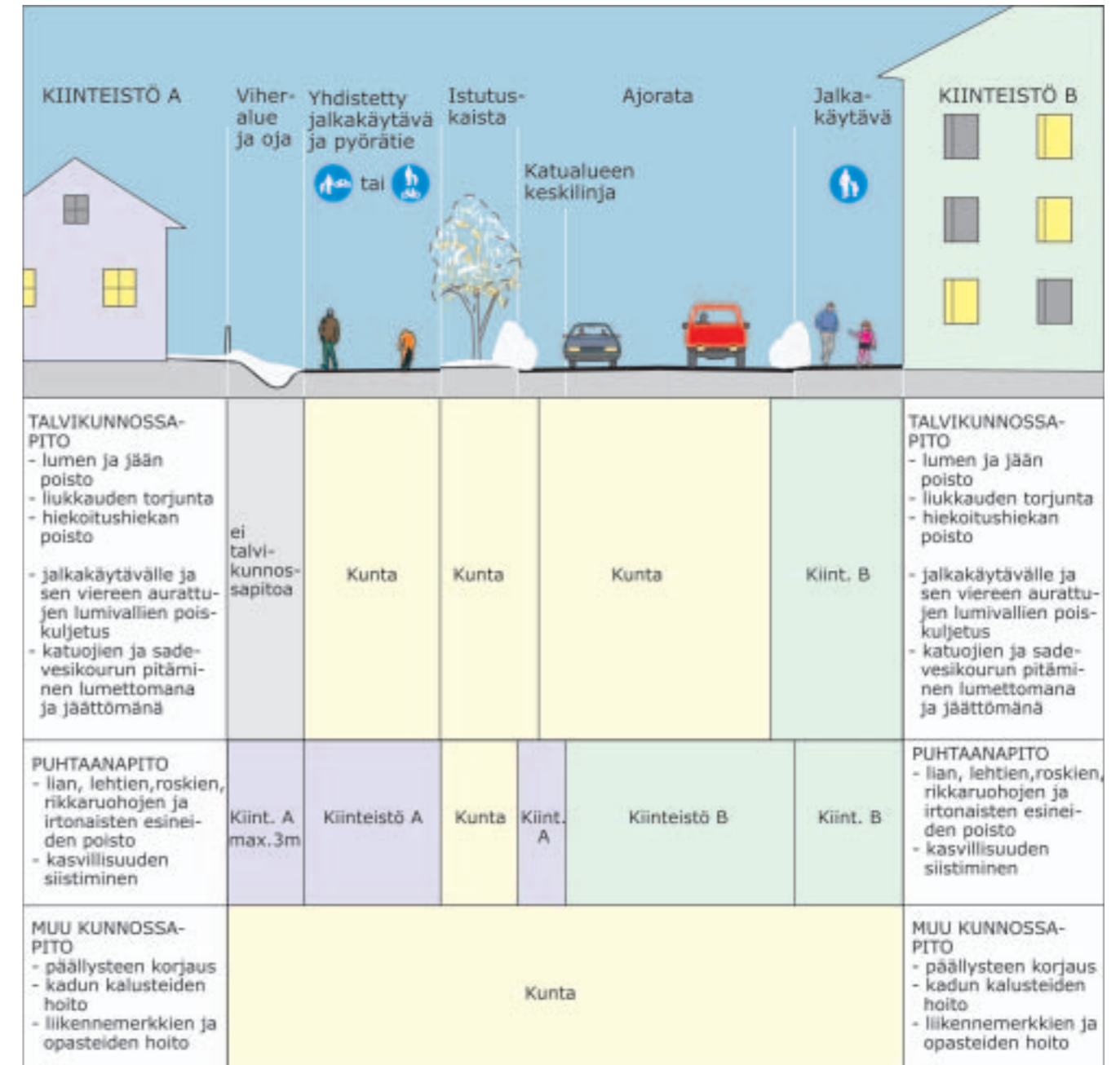
Kunnan tehtävät

Kunta vastaa ajoratojen, pyöräteiden ja yhdistettyjen jalankulku- ja pyöräteiden talvikunnossapidosta. Kadun rakenteiden ja istutusten kunnossapito kuuluu kunnalle koko katualueella.

Kaikkien katualueella olevien istutusten ja muiden kuin alle kolme metriä leveiden tonttiin rajautuvien viherkaistojen puhtaanapito on kunnan vastuulla.

¹ Tontinomistajalla tarkoitetaan myös tontin vuokraajaa.

Kunnossa- ja puhtaanapitovastuut kadulla

Sivulla 6 kerrotaan kunnan mahdollisuudesta ottaa kunnossa- ja puhtaanapitotehtäviä hoitoonsa.

Tontinomistajien tehtävien ottaminen kunnalle

Kunta voi ottaa hoitoonsa tontinomistajalle kuuluvat kunnossa- ja puhtaanaapitotehtävät kokonaan tai osittain kaikilla asemakaava-alueilla tai rajatulla alueella.

Kunnalla on velvollisuus ottaa hoitoonsa pientalovaltaisen alueen jalkakäytävien talvikunnossapito, jos alueella ei muutoin saavuteta lain vaatimaa kunnossapidon tasoa tai kunnossapitotehtävät jakautuvat alueella erityisen epätasapuolisesti. Edellytyksenä on kuitenkin, että alue voidaan hoitaa tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena ja se soveltuu koneelliseen kunnossapitoon.

Aloitteen alueen ottamisesta kunnan hoitoon voi tehdä alueen asukas tai asukkaiden järjestö. Kunnan aikomuksesta siirtää kunnossapito itselleen tiedotetaan kunnan ilmoitustaululla, sanomalehdessä ja kirjeellä tontinomistajille. Kunnan tekemästä päätöksestä ilmoitetaan vielä kirjeitse niille, joita tehtävien kunnalle ottaminen koskee.

Kun kunta ottaa tontinomistajien tehtäviä hoitoonsa, se voi periä työstä maksun. Maksu perustuu työstä kunnalle aiheutuviin kustannuksiin. Maksu peritään kaikilta alueen tontinomistajilta siitä riippumatta, onko tontin kohdalla jalkakäytävä vai ei.

Kunnan ottaessa tontinomistajille kuuluvia tehtäviä hoitoonsa, vastuu niistä siirtyy kunnalle.

Kadulla tehtävistä töistä ilmoittaminen

Työstä vastaavan on tehtävä etukäteen ilmoitus kunnalle kadulla tai muulla yleisellä alueella tehtävistä töistä. Parantamalla näin kunnan mahdollisuutta ohjata ja valvoa töitä varmistetaan, että liikenteelle aiheutuva haitta olisi mahdollisimman vähäinen ja ettei töiden yhteydessä vahingoiteta olemassa olevia johtoja tai rakenteita.

Työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksensa. Jos kunta ei ole käsitellyt ilmoitusta 21 päivän kuluessa, voidaan työ aloittaa. Kiireelliset korjaustyöt voidaan tehdä heti ja ilmoittaa työstä jälkikäteen.

Kunnalla on mahdollisuus antaa liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden tai esteettömyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä työn suorittamisesta. Määräyksen tarkoituksena voi olla myös johdoille tai laitteille aiheutuvan haitan estäminen tai vähentäminen.

Kunta voi periä maksun, joka perustuu ilmoituksen tarkastamisesta ja työn valvonnasta kunnalle aiheutuneisiin kustannuksiin. Lisäksi kunnalla on mahdollisuus periä aikaan, työmaan laajuuteen ja alueen keskeisyyteen perustuva kohtuullinen maksu alueen sulkemisesta työmaan käyttöön.

Työmaalla on oltava taulu, josta ilmenee työn suorittaja ja työstä vastaavan yhteystiedot.

Kadulla tehtäviä töitä ovat

- erilaiset kaivutyöt kuten putki-, johto- ja kaapelityöt,
- tonttiliittymien rakentaminen,
- muut katualueelle ulottuvat työt, kuten rakennusten julkisivukorjaukset.

Kuka valvoo kunnossa- ja puhtaanapitoa?

Kunnan määräämä viranomainen valvoo katujen kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuden täyttymistä. Valvontaviranomainen voi kunnasta riippuen olla lautakunta, esimerkiksi tekninen lautakunta tai ympäristölautakunta tai jokin muu monijäseninen toimielin.

Alueellinen ympäristökeskus voi velvoittaa kunnan täyttämään kunnalle kuuluvan kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuden.

Poliisi valvoo kunnossa- ja puhtaanapitoa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta.

Jos tontinomistaja huomaa liikennettä vaarantavan kuopan tai muun vastaavan rakenteellisen puutteen, hänen on viipymättä ilmoitettava puutteesta kunnalle tai poliisille ja varoitettava liikennettä. Vahinkojen välttämiseksi myös muiden kadulla liikkujien on hyvä ilmoittaa havaitsemistaan liikennettä vaarantavista vioista ja puutteista.

Kunta voi antaa määräyksiä kunnossa- ja puhtaanapidosta paikallisten olojen huomioon ottamiseksi. Määräykset voivat koskea esimerkiksi töiden suoritusaikaa tai käytettäviä aineita ja menetelmiä, kuten suolan käytön vähentämistä tai lehtipuhaltimien käytön kieltämistä.

Neuvoja ja lisätietoja katujen kunnossa- ja puhtaanapidosta saa omasta kunnasta. Lisää tietoa aiheesta löytyy myös ympäristöhallinnon internet-sivuilta www.ymparisto.fi

Esitteen julkaisijat:

Kasarmikatu 25, PL 35, 00023 Valtioneuvosto
Puh. (09) 16007, www.ymparisto.fi

Kuntatalo, Toinen linja 14, PL 200, 00101 Helsinki
Puh. (09) 7711, www.kuntaliitto.fi

Ympäristöministeriön esite
marraskuu 2005
Soprano Oyj

Esite on painettu ympäristömerkin saaneelle paperille.

ISBN 951-731-349-7